

Anneler! Çocuğunuza sevgiyle dokunun... Onu içinize sokun...

■ Sabiha Paktuna Keskin... Siz tam olarak nesiniz?

Bir şeyi sonuna kadar öğrenmek isteyen biriyim. Hem çocuk doktoruyum hem nörolog. İki diplomam var yani. Aslında matematik okumak istedim, gerçekleştiremeyince, "Madem öyle, nöroloji okuyayım" dedim. Çünkü beyin de bir matematik. Ama beni sadece nöroloji de kesmedi. Nöropsikiyatride de ilgilendim.

■ Normal bir çocuk doktoru yerine, çocuğumu size getirmiş bana ne faydası olur?

Ben çocuk davranışlarını anında görüyorum. 'Bu çocuk bunu neden yapıyor, bu davranışının altında ne yatıyor' küt diye söyleyebiliyorum.

■ Normal çocuk doktoru bunu yapamaz mı?

Hayır. Ben aynı zamanda çocuk doktoru yetiştiren bir fakülte de öğretim üyesiyim. Ne çocuk doktorluğu ne de nörolojinin kitaplarında bu soruların cevabı var. Ben aradığımı nöropsikiyatride kitaplarında buldum. Ve davranış bilimi okudum. Aynı zamanda obsesif biriyim, bu da mükemmeliyetçi olmamdan kaynaklanıyor. Bana bir ansiklopedi ver, A'dan Z'ye bitiririm, bitirmezsem rahat edemem. Normal dışı bir durum ama ben böyleyim.

■ Kocanız size nasıl tahammül ediyor?

(Gülüyor) 28 seneden sonra alıştım! Ya da "Gördüm deli, dön gen!" gibi bir tutum içine girdi. Çok mutluysuz bu arada. En büyük üzüntümüz, artık kavga edemiyoruz! Ah ah eskiden ne güzel kavgalar ederdik, şimdi birbirimizi özlüyoruz, o yüzden kavga yok.

■ Sizinki nedir:

Çocukların beynini de merak etmem mi?

Evet öyle. Zihin okumayı seviyorum. Bugün, internete olan bağımlılığımızdan dolayı da, diğerleri-

nin zihnini okumaktan kaçınmanın yattığını düşünüyorum. İnternet karşısında kişi, ne öğretmenin ne arkadaşının tanıyor. Başka birinin zihnini çözmesi gerekmiyor.

■ Kendi zihnini çözmeye çalışıyordur belki...

Beyin, şu üç şeyi yapmak üzere kodlanmıştır. Gerçeği algılamak, kendini algılamak ve diğerlerini algılamak. Ve zannettiğimiz aksine, insan homo sapiens'ten değil, sapiens sapiens'ten gelişmiştir. Yani farkında olduğunun farkına var-

rum. Ben böyleyim, biraz farklı.

■ Siz Robert Kolej'de okurken de mi farklıydınız?

Tabii tabii, her şeyi merak eden bir çocuktum.

■ O okulda öğrendiğiniz en önemli şey nedir?

Amerikan eğitimi çocuğu kalıba sokmaz. Yapmamız gereken de budur: "Soru sormasına izin ver. Serbest bırak ve izle. Asla şekle sokma."

■ Siz çok güçlü bir kişiliğiniz, maniple eden bir anne olmadınız mı?

Hayır, sadece çok seven bir anne oldum. Çok dokundum, hep dokundum. Bu serginin açılışına gelmeyi kabul etmemin nedepi de, teması: "Dokunmak". Dokunmanın hayattaki en önemli şeylerden biri olduğunu inanıyorum. Eğer beni buraya çağırmasalardı, beni bir gün bir elektrik direğine çıkması, "Dokunmak çok önemlidir!" diye bağırırken bulacaklarına eminim!

■ Tamam çocuğa müdahale etmemek gerekiyor ama ben mesela boyama yaparken Alya'ya "Keşke dışarı taşmasan..." filan dediğim fark ediyorum. Yapmamam mı lazım?

Evet, yapmamak gerekiyor. O sizi gözler ve öyle öğrenir. Öğüt, geçerli değildir. Geçerli olsaydı 120 bin yıldır buradayız, 120 bin yılda, bütün insanlığın mum olmuş olması lazımdı.

■ Peki, sınırı nerede çekceğiz? Korkunç kuyafetlerle dışarı çıkmak istiyor bazen...

Birakın çıksın. Siz de çocuğunuzu takip edin, davranışlarını izleyin. Bir filin doğumunu izlediniz mi? Müthiştir. O kocaman fil, yavrusunu ayağa kaldırdıktan sonra yürür, ama bir bebek fil nasıl yürüyebileceğe öyle. Ve bebeğinin kendisini taklit etmesini sağlar.

Anneler! Bu röportaj sizin şerefinez! Nevi şahsına münhasır bir profesör olan Sabiha Paktuna Keskin'le karşı karşıyayız. "Yarım Kalan Hayatlar 4" için, Prima'nın dokunma konulu sergisinde sahne röpi gerçekleştirdim onunla. Ve "Oleyyy, oleyyy!" dedirten şeyler anlattı bana. Tanışmasaymışım, eksik kalırmışım...

İşe giderken kızına çakıltaşı bırakıyordum

■ Mutlu bir çocuk büyütmemin olmazsa olmaz şartları neler?

0-3 yaşı söyleyeyim mi? Tek bir kelime: Emniyet. Çocuk, kendini güvende hissetmeli. 0-3 yaşın oyuncağı söyleyeyim mi? Mimikleriniz ve jestleriniz. "Neredeymiş benim bebegim? Gel babası gel, bir, bir, biir..." Bu tür sevgi sözcükleri sarf etmek. Ve dokunmak çok önemli. Bebek, 10 buçukuncu gündün itibaren anne karnında sıvırla dokunarak kendi motor sistemini geliştirir. Orada dokunma duygusu nu hissedemiyorsa, gelişemez.

■ Hamileyken de babanın annenin karnına dokunmasını hisseder mi?

Tabii tabii...

■ Peki, bir çocuğa hiç dokunulmazsa ne olur?

Fena olur. Sevgiyle dokunulan çocuğun zihni gelişir, etrafı açılır. Zekanın ve zihnin gelişmesi için kitabı bilgi değil, inceleme ve araştırma kabiliyetini öğretmek gerekir. Bu da dokunmakla, sevgiyle sağlanır.

■ Bir çocuğa gereğinden fazla dokunmak zarar verir mi? Hani sürekli anne-çocuk yapış yapış...

Çok güzel bir şey bu. Ama tabii dikkat etmek lazım çocuğu sıkabilir de. Oğlum çok arkadaşıyla geldiğinde, ona çok dokunmamam lazım.

■ İdeal olanı ne?

İçiniden geldiği gibi davranmak.

■ İçime sokmak istiyorsam çocuğumu...

Sokun...

■ Çalışmıyorsak, çocuğumuza sürekli dokunabilme şansı-

ız var. Ama çalışıyorsak...

Ben kadın çalışmıyorum. Çünkü bizler de kendi üretken dönemimizi yaşamalıyız. Benim beynimin içi durdurulamaz, bunu tabii ki yaşayacağım, tabii ki çalışacağım, kendimi gerçekleştireceğim ama çocuğuma da dokunacağım. Ben mesela işe giderken kızma bir çakıltaşı bırakırdım her sabah. "Bu benim" derdim, "Beni temsil ediyor". Çünkü onu beraber bulmuştuk, kimseye göstermiyorduk, aramızda bir sır, cebine koyuyordum. Geldiğinde ilk iş, kızım taşı gösteriyordu, "Bak burada, hiç yanımdan ayırmadım". Oğlumla da bir bağ çubuğumuz vardı. Aslında bu doğada da var, çocuk bantıyı emiyor, annesinin tülbentini emiyor. Orada bir duyu daha var, özellikle de 0-3 yaşta çok önemli: Koku. Kokunuzla kalın. Bazen çocuklarımız bir oyuncaklarına bağımlı olur, o oyuncacı yıkamaya, temizlemeye çalışır. Yapmayın, onu kokusuyla, dokusuyla bırakın.

Bu dünyayı çaktırmadan kadınlar yönetiyor

■ Biz yokken bakıcı ya da ona bakan kişi daha çok "dokunan" oluyor. O zaman "anne" o mu oluyor?

Biraz öyle maalesef. Yıkayan, temizleyen, besleyen ve uyutan çok önemli. Ben 0-3 bebeklerinin ailelerine "Aynı odada uyununuz" derim. Ama seks yine devam etmeli. Cinsellik için başka odalara taşınınız.

■ Bazen şöyle örneklerle rastlıyorum, kendi işinin

patronu, 2 yaşımdan sonra da devam etse çok bir şey kaçırmayacak. Ama ne oluyor, çocuk 3 aylıktan bırakıp, haldır haldır işe gidiyor. Bu doğru mu, değil mi?

Bu tür şeylerin doğrusu yanlış yok. O, onun üretken beyninin sonucudur. Hem gidebilir hem evde kalabilir. Ben de yaşadım böyle bir şeyi. Kızım 3 yaşındayken Amerika'ya gittim, 4 yaşına kadar yoktum. Tam bir yıl. Ama bir sürü dokunmatik şeyler bıraktım.

■ Offff bir yıl çok uzun bir süre...

Evet ama mecburdum gitmeye. Babası sağ olsun, her şeyiyle ilgilendi. Ben de daha önce anlattığım gibi beni temsil eden objeler bıraktım. Giderken farkında olmadan demişim ki: "Senin saçlağın uzadığını göremeyeceğim!" Ve çocuk, bir yıl boyunca saçını kestirmemiş. Keselim demişler, çıyak bağırması: "Annem gelmeden asla!" Tabii ki çok sancılı tarafları var ama yapılabiliyor.

■ Bir gün derse ki, "Sen beni bir yıl bıraktın"...

Bugünler için derim. Çocuk da canlı ama anne de canlı. Anne de kendini gerçekleştirmek zorunda, çocuk da. Bunları yapacak ama aynı zamanda yavrusuna en az zarar vermenin yollarını da arayacak. Kadın olmak zor ama çok güzel bir şey. Ve ben bu dünyayı kadınların yönettiğine eminim. Fakat burada ince bir şey var tabii, erkekler de dahil her şeyi bir yönetiyorsunuz ama çaktırmıyorsunuz.

